

**KRISTEN-VLAAMSCHE TAALGREN-
AKTIE**, organisatie, eind 1929 opgericht door Florimond Grammens (Ronse), met de bedoeling door allerlei acties en steunend op de wet de erkenning af te dwingen van de rechten van het Nederlands in de Vlaamse taalgrensgemeenten die in het Frans werden bestuurd.

Na uitgebreid onderzoek van de situatie langs de taalgrens richtte Grammens een zestal actiegroepen op: te Komen (onder leiding van J. Streulens), te Moeskroen (M. Roelstraete), te Edingen (J. Cogneau), te Landen (L. Lemkens), in de Voerstreek (H. Veltmans) en te Montsen (J. Franssens). Van maart 1930 af organiseerde hij met deze groepen in het Landense, daarna ook in de Voer en in de streek van Edingen, een petitionnement ten einde er – met toepassing van de taalwet van 1921 – de wettelijke tweetaligheid te verkrijgen. In de taalgrensgemeenten werden in die periode tal-

rijke meetings gehouden. Toen later bleek dat veel gemeentebesturen geen rekening wilden houden met de verzoekschriften, verwijderde Grammens eigenhandig eentalig Franse mededelingen aan en in de gemeentehuizen. Een en ander leidde tot een reeks processen voor Waalse rechtbanken, perspolemieken over de toepassing van de wet op bestuurlijk en gerechtelijk gebied en tot parlementaire initiatieven.

Van 1932 af, na de goedkeuring van de nieuwe taalwetgeving, verspreidde de Taalgrens-Aktie in de taalgrensgemeenten het maandblad *De Taalgrenswacht* in 17.000 exemplaren. Later, van 9 januari 1937 af en beginnend te Edingen, zou Grammens met zijn actiegroepen een grootscheepse schilderactie beginnen om de strikte toepassing van de taalwetten af te dwingen. Deze actie breidde zich weldra tot heel Vlaanderen uit, met de hulp van de studenten en onder leiding van de geheime Raad der Daad.

LITERATUUR: *Grammens-Gendenkboek. 40 jaar heldhaftige Uilenspiegelkamp* (1961); - P. Martens, *De Zuidnederlandse taalgrens voor het Belgisch parlement. Een vademecum van de taalgrens met een korte historiek van de activiteiten van het centrum Harmel in verband met de taalgrens en van het taalgrensdebat in het Belgisch parlement in 1961-1962* (1962).

PAUL MARTENS